

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Standpuntbepaling van de Vlaamse Regering inzake het ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de Verordening (EU) nr. 376/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 inzake het melden, onderzoeken en opvolgen van voorvallen in de burgerluchtvaart en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 996/2010 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2003/42/eg van het Europees Parlement en de Raad en de Verordeningen (EG) nr. 1321/2007 en (EG) nr. 1330/2007 van de Commissie.

Standpuntbepaling van de Vlaamse Regering inzake het ontwerp van koninklijk besluit houdende oprichting van een “Just Culture” Platform.

1. INHOUDELIJK

1 Inleiding

Overeenkomstig artikel 6 §4, 3° en 4° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen worden de Gewestregeringen betrokken bij “het ontwerpen van de regels van de algemene politie met uitzondering van de regels van politie over het verkeer op waterwegen bedoeld in § 1, X, 10°, en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook van de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen”, en bij “het ontwerpen van de regels betreffende de organisatie en de uitwerking van de veiligheid van het luchtverkeer op de regionale luchthavens en de openbare vliegvelden”.

2 Toelichting

2.1. Context

Bij brief d.d. 27 april 2018 vroeg de federale Minister van Mobiliteit om, in toepassing van het Protocol van 24 april 2001, binnen een termijn van 60 kalenderdagen vanaf ontvangst van de brief advies uit te brengen over het ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de Verordening (EU) nr. 376/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 inzake het melden, onderzoeken en opvolgen van voorvallen in de burgerluchtvaart en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 996/2010 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2003/42/eg van het Europees Parlement en de Raad en de Verordeningen (EG) nr. 1321/2007 en (EG) nr. 1330/2007 van de Commissie én over het ontwerp van koninklijk besluit houdende oprichting van een “Just Culture” Platform.

2.2. Algemene bespreking

Het eerste voorliggend ontwerp van KB strekt tot uitvoering van de Verordening (EU) nr. 376/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 inzake het melden, onderzoeken en opvolgen van voorvallen in de burgerluchtvaart en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 996/2010 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2003/42/eg van het Europees Parlement en de Raad en de Verordeningen (EG) nr. 1321/2007 en (EG) nr. 1330/2007 van de Commissie.

Verordening (EU) nr. 376/2014 heeft betrekking op het melden, onderzoeken en opvolgen van voorvallen¹ in de burgerluchtvaart. Het doel van deze verordening is om het aantal luchtvaartongevallen te verminderen door de registratie, behandeling en analyse van de voorvallen in de luchtvaart in het kader van een cultuur van billijkheid.

Het ontwerp van besluit duidt het Directoraat-generaal Luchtvaart (DGLV) van de FOD Mobiliteit en Vervoer aan als de bevoegde overheid krachtens verordening (EU) nr. 376/2014. Het legt tevens de modaliteiten vast voor de verplichte en vrijwillige meldingen van voorvallen in de burgerluchtvaart conform de bepalingen van Verordening (EU) nr. 376/2014.

Bij de behandeling van meldingen van voorvallen dient het DGLV de vertrouwelijkheid van de ingewonnen inlichtingen te waarborgen. De persoonsgegevens die in de meldingen aan bod komen, worden slechts behandeld wanneer dit strikt noodzakelijk is voor de toepassing van de Verordening (EU) nr. 376/2014.

Om de melding van voorvallen aan te moedigen, is het belangrijk dat in het kader van een “cultuur van billijkheid (Just Culture)” de melders van voorvallen, onafhankelijk van de aard van de arbeidsrelatie, beschermd worden tegen sancties tegen hen genomen door hun werkgever of door de betrokken overheden.

¹ Elke veiligheidsgerelateerde gebeurtenis die een luchtvaartuig, de inzittenden of andere personen in gevaar brengt, of, indien niet gecorrigeerd of ondervangen, in gevaar zou kunnen brengen, en die in het bijzonder een ongeval of een ernstig incident omvat.

Het ontwerp van koninklijk besluit voorziet in de oprichting van een “Orgaan Just Culture” om hierop toe te zien.

Het tweede voorliggend ontwerp van KB heeft tot doel een “Just Culture” Platform op te richten bij de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer. Het “Just Culture” Platform heeft o.m. de taak om de dialoog en de uitwisseling van kennis en ervaringen tussen de verschillende actoren mogelijk te maken en te bevorderen teneinde de cultuur van billijkheid in de luchtvaartsector te stimuleren. Het ontwerp van KB houdende oprichting van een “Just Culture” Platform beschrijft de taak, de samenstelling en de praktische werkzaamheden (huishoudelijk reglement, aanduiding (onder)voorzitter, vergaderfrequentie, geldige manier van beraadslaging, geheimhoudingsplicht, oprichting ad hoc werkgroepen) van het “Just Culture” Platform.

Algemene opmerkingen

1. Er zijn geen algemene opmerkingen bij het ontwerp van KB tot uitvoering van de Verordening (EU) nr. 376/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 inzake het melden, onderzoeken en opvolgen van voorvallen in de burgerluchtvaart en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 996/2010 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2003/42/eg van het Europees Parlement en de Raad en de Verordeningen (EG) nr. 1321/2007 en (EG) nr. 1330/2007 van de Commissie.

Beoordeling op bevoegdheid

De federale overheid blijft in beginsel binnen haar eigen materiële bevoegdheden door met de twee voorliggende ontwerpen van Koninklijke Besluiten een regeling te treffen tot uitvoering van de Verordening (EU) nr. 376/2014. Enkel indien er n.a.v. deze voorvallen latere maatregelen zouden opgelegd worden door de federale overheid moet men er voor alert zijn dat daarmee geen bevoegdheidsoverschrijdingen gepaard gaan.

Wat het beleidsveld ‘luchthavens’ betreft heeft de zesde staatshervorming niet onmiddellijk bijkomende materiële bevoegdheden met zich meegebracht². Hieruit volgt dat de federale overheid bevoegd blijft voor het luchtverkeer op de regionale luchthavens en openbare vliegvelden en voor de rechten die erop betrekking hebben, alsook voor de regels van de algemene politie en de reglementering op het verkeer en vervoer, de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoersmiddelen en de minimale technische veiligheidsnormen inzake het bouwen en onderhouden van de luchthavens en vliegvelden. De federale overheid is bijgevolg integraal bevoegd gebleven voor de veiligheidsvoorschriften voor luchtverkeer en luchtverkeersmiddelen.

² De bevoegdheid inzake vestigingsvoorwaarden, in de zin van artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, is hier niet aan de orde.

De bevoegdheid voor de uitrusting en de uitbating van de luchthavens en de openbare vliegvelden die aan de gewesten is toegewezen is een beheersbevoegdheid in ruime zin maar is in die zin ook niet beperkt tot (alleen maar) zuiver patrimoniale aspecten. Het omvat tevens de bevoegdheid voor regels over de exploitatie van luchthavens, zoals bv. het regelen van de grondafhandelingsmarkt op luchthavens of de handelsactiviteiten die gebonden zijn aan de infrastructuur en de exploitatie van luchthavens³. De beheersbevoegdheid van de gewesten omvat in beginsel ook regelgeving inzake de veiligheid van de luchtvaartinstallaties⁴.

De voorliggende KB's blijven binnen het federale bevoegdheidskader. De Verordening maakt melding van "het melden, onderzoeken en opvolgen van voorvallen", met het oog op het gepast gebruik, met het doel de belanghebbenden te voorzien van de informatie die zij nodig hebben om de luchtvaartveiligheid te verbeteren. In zover de federale overheid zelf ook follow-upacties/verplichtingen oplegt, lijkt er wel een aandachtspunt te bestaan als die maatregelen verband houden met bv.:

- luchtvaartterreinen en gronddiensten (artikel 4 van de Verordening), zoals:
 - i) voorvallen in verband met activiteiten en faciliteiten van luchtvaartterreinen;
 - ii) voorvallen in verband met de afhandeling van passagiers, bagage, post en vracht;
 - iii) voorvallen in verband met de afhandeling van luchtvaartuigen op de grond en daarmee verband houdende diensten of
- luchtvaartprofessionals (mogelijke aantasting van de regionale bevoegdheid inzake toegang tot het beroep/vestigingsvoorwaarden).

Zoals hoger gesteld is het Vlaamse Gewest immers minstens mee-bevoegd voor deze aangelegenheden.

In dit stadium lijkt er echter nog geen probleem te zijn. Het probleem kan zich alleen stellen in functie van eventuele specifieke maatregelen die door de Federale overheid zouden opgelegd kunnen worden in bepaalde gevallen waar ook het Vlaamse Gewest bevoegdheden heeft.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit wordt bevestigd door het advies van de Inspectie van Financiën van 05/06/2018 (dat als bijlage bij deze nota is gevoegd). Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, moet dus niet worden ingewonnen.

³ Advies 29.513/3 van 5 oktober 1999 over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens"; Advies 28.248/VR/4 van 8 september 1998 over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de luchthavens".

⁴ Advies 35.678/VR/V van 23 juli 2003 over een ontwerp van besluit van de Waalse regering "relatif à l'attribution et au port des badges d'accès et d'identification sur les aéroports relevant de la Région wallonne".

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- "a. personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet"
- "b. werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven"
- "c. investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg"
- "d. ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten"
- "e. conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen"

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Aangezien er geen sprake is van een regelgevend initiatief van de Vlaamse overheid, is er voor deze nota aan de Vlaamse Regering geen wetgevingstechnisch advies, taalkundig advies of Reguleringsimpactanalyse vereist.

JoKER is hier tevens niet van toepassing.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° positief advies te verlenen aan het ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de Verordening (EU) nr. 376/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 inzake het melden, onderzoeken en opvolgen van voorvallen in de burgerluchtvaart en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 996/2010 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2003/42/eg van het Europees Parlement en de Raad en de Verordeningen (EG) nr. 1321/2007 en (EG) nr. 1330/2007 van de Commissie én over het ontwerp van koninklijk besluit houdende oprichting van een "Just Culture" Platform.

2° de heer minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben Weyts